

Informačný systém monitoringu

ČMS Voda

Róbert Chriaštel'
Slovenský hydrometeorologický ústav, RS Banská Bystrica

Cieľový stav informačného systému

- **V rámci jednotlivých subsystémov poskytnutie ucelených informácií o:**
 - cieľoch monitorovania,
 - monitorovacích miestach,
 - rozsahu a frekvencie sledovaných ukazovateľov/parametrov,
 - spôsobe hodnotenia stavu vôd v zmysle platnej legislatívy,
 - organizačnom zabezpečení monitorovania vôd.

- **Prezentácia výsledkov vo forme zrozumiteľnej pre laickú verejnosť z dôrazom na:**
 - stav vôd
 - tendenciu vývoja stavu vôd

Predstava o spôsobe rozvoja IS ČMS

- Analýza informácií o systéme monitorovania vôd zverejňovaných jednotlivými zainteresovanými organizáciami (SHMÚ, VÚVH, SVP, ŠGUDŠ);
- Analýza informácií zverejňovaných cez IS ČMS (SAŽP);
- Definovanie spôsobu výmeny informácií a ich prezentácie;
- Definovanie chýbajúcich údajov v IS ČMS;
- Doplnenie chýbajúcich údajov do IS ČMS a vytvorenie hypertextových odkazov na externé organizácie zverejňujúce ďalšie informácie o systéme a výsledkoch monitorovania stavu vôd.

Problémy, ktoré bránia rozvoju IS ČMS

- V súčasnosti nie je možné vyhodnotiť. Vyplynú z analýzy uvedenej na predchádzajúcom snímku

Problémy, ktoré bránia rozvoju ČMS

- Dostupné odborné kapacity pre hodnotenie BPK (najmä ichtyofauna);
- Krátenie až nepridelovanie kapitálových výdavkov organizáciám, ktoré realizujú monitorovanie a hodnotenie stavu vôd;
- Veľmi zložitý systém účtovania oprávnených nákladov krytých z fondov EÚ.
- Krátenie transferu z MŽP SR, pričom nie je zabezpečené financovanie z iných zdrojov.

Dôsledky pri neriešení problémov

- V prípade nedoriešenia finančného krytia realizácia Programu monitorovania stavu vôd neprebehne v plánovanom rozsahu;
- V súlade s článkom 8 smernice 2000/60/EHS (ďalej RSV) sú členské štáty EÚ povinné realizovať programy monitorovania vôd za účelom získania uceleného prehľadu o stave povrchových a podzemných vôd v každom správnom území povodia. Dlhodobé monitorovanie v oklieštenej forme môže viesť k sankciám uplatneným voči SR zo strany EK;
- Hrozí riziko nesprávneho priradenia stavu k vodnému útvaru. To môže viesť k prijatiu nedostatočných, alebo zbytočných nápravných opatrení, alebo k neprijatiu opatrení tam, kde to je potrebné;

Dôsledky pri neriešení problémov

- Kontrola účinnosti prijatých opatrení prostredníctvom prevádzkového monitorovania môže byť nedostatočná;
- Obmedzenie kapitálových výdavkov môže viesť k zastaraniu až znefunkčneniu monitorovacích sietí, znemožneniu výkonu terénnych a laboratórnych meraní, ako aj nedodržaniu požadovaných limitov kvantifikácie;
- V prípade obmedzenia úkonov spojených s kalibráciou meracej techniky nie je možné zabezpečiť potrebnú spoľahlivosť nameraných údajov;

Dôsledky pri neriešení problémov

- Monitorovacia sieť PzV nebude pokrývať všetky útvary → chýbajúce informácie pre návrh a realizáciu nápravných opatrení
- Zníženie úrovne kontrolného mechanizmu pre overenie presnosti pri stanovovaní hodnôt
- Strata odborných kapacít na zabezpečenie monitorovania odborne náročných prvkov kvality (BPK, špeciálna analýza organických látok...)

Návrh opatrení

- **Vecné riešenie problémov a foriem ďalšieho rozvoja:**
 - Pre IS ČMS uvedené na snímku č. 2;
 - Pre ČMS Voda sa odvíja od vyriešenia finančného krytia monitorovania.
- **Finančné riešenie problémov a formy ďalšieho financovania**
 - Potreba podania projektu na fondy EÚ;
 - V rámci transferu poskytnúť dostatok financií na preklenovacie obdobie a realizáciu časti monitorovacích prác, ktoré nie je možné financovať z fondov EÚ.

Návrh opatrení

- **Ekonomická analýza existujúcej prevádzky ČMS**
 - Organizácie vykonávajú monitorovacie práce na základe cenníka schváleného MŽP SR.
- **Kvantifikácia a spôsob kontroly účelovosti vynakladaných financií**
 - Rozsahy a frekvencie monitorovania jednotlivých prvkov kvality sú uvedené v Programe monitorovania stavu vôd (PM).
 - PM na roky 2010-2015 ustanovuje kontrolný mechanizmus plnenia plánovaného rozsahu monitorovania;
 - V roku 2010 je v koordinačnej úlohe ČMS Voda plánovaná kapacita pre vyhodnotenie plnenia PM za rok 2009.